

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
voortgangsrapportage monitoring XONAR
december 2023
BEHANDELD DOOR
FJM (Frans) Mourmans

DATUM
8 januari 2024
Verz.: 08-01-2024
TELEFOONNUMMER
06 50898190

BIJLAGEN
1
ONZE REFERENTIE
2024.00040

E-MAILADRES
Frans.Mourmans@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Sinds de zomerperiode wordt tweewekelijks de voortgang van het herstelplan van XONAR gemonitord. Na de ondertekening van de brief met voorwaarden voor de financiering is daar een maandelijks bestuurlijk monitoringoverleg aan toegevoegd. In deze voortgangsrapportage informeer ik u over de stand van zaken medio december 2023.

In een werksessie met de bestuurder, directie en een delegatie van de RvT van XONAR zijn de bestuurders die de jeugdregio vertegenwoordigen in het monitoringoverleg meegenomen in de ontwikkelingen rond het herstel van XONAR. Wij constateren dat er sprake is van een positieve ontwikkeling maar ook dat het herstel fragiel is. De situatie is ongewijzigd zorgelijk. Onze hoogste prioriteit blijft onveranderd inzicht krijgen in en het managen van de risico's die de continuïteit bedreigen.

Operationeel herstel

Onderdeel van het herstelplan is dat XONAR via operationeel herstel in de organisatie een besparing realiseert van € 1,6 mln. Sinds de zomer van 2023 wordt daartoe door XONAR met ondersteuning van P5COM gestuurd op 1) productiviteit, 2) geen beschikking-geen zorg, 3) bedbezetting, 4) normering formatie en 5) ziekteverzuim. Tijdens de werksessie heeft XONAR onderbouwd dat de doelstelling in de komende periode ruimschoots wordt gerealiseerd. Wij zijn positief over de ontwikkelingen die XONAR in het operationeel herstel laat zien. Door betere sturing worden op alle onderdelen meetbare verbeteringen gerealiseerd.

Vastgoed

Eerder is gemeld dat het vastgoed aan de Zoetmanstraat in Maastricht is verkocht. Intussen zijn ook voor het vastgoed aan de Heerlerbaan in Heerlen en een terrein in Mariahoop voorlopige koopovereenkomsten ondertekend. De verkoop van beide locaties kan naar verwachting in januari worden afgerond nadat goedkeuring door het College Sanering Zorginstellingen is verkregen.

De gezamenlijke verkoopopbrengst van het vastgoed is € 1,7 mln. lager dan voorzien. Aangezien de verkoopopbrengst wordt ingezet voor achterstallig groot onderhoud en versterking van de liquiditeit moet XONAR een bezuiniging van minimaal dit bedrag realiseren in de onderhoudsbegroting.

DATUM
8 januari 2024

Voorschot kosten herstelplan

Tot nu toe heeft XONAR van de gemeenten na een gedegen controle voorschotten in de kosten van het herstelplan ontvangen van € 1,7 mln. in november en € 1,2 mln. in december. Daarmee resteert van de € 8 mln. nog € 5,1 mln., waarvan € 1,8 mln. bij de gemeenten blijft voor mogelijke toekomstige transitievergoedingen van medewerkers die vanuit XONAR overstappen naar JENS.

De werkelijke transitie- en frictiekosten blijken lager voor de onderdelen die waren voorzien in het herstelplan. De wethouders jeugdzorg van de 16 gemeenten (G16) hebben daarom XONAR na een wijzigingsvoorstel toegestaan 590k niet voorziene transitiekosten en maximaal 214k voor onvoorziene kosten uittreden XONAR uit JENS te declareren ten laste van deze financiële ruimte. De wijziging past binnen de toegezegde € 8 mln. financiële steun,

Onzekerheden, risico's en liquiditeitsprognose

XONAR is erin geslaagd in de afgelopen periode een aantal risico's op te lossen (zie risico-inventarisatie). Op de nog actuele risico's zal onverminderd gestuurd moeten worden.

De liquiditeitsprognose voor 2024 is sluitend maar blijft door het fragiele herstel zorgelijk, onder meer omdat de nog actuele risico's niet zijn verwerkt in de liquiditeitsprognose. Onverwachte ontwikkelingen en tegenslagen kunnen het evenwicht verstoren.

In de bijlage vindt u een risico-inventarisatie per 14-12-2023.

Fusie en zorglandschap

De focus van XONAR ligt op dit moment op het realiseren van duurzaam herstel in de eigen organisatie. Daardoor heeft het vinden van een vervangende fusiepartner voor Mutsaersstichting op dit moment geen hoge prioriteit. Voor een echt toekomstbestendig herstel is diversificatie in de productportfolio of fusie een noodzaak. Wij volgen de ontwikkelingen daarom op de voet.

De problemen bij de twee grote zorgaanbieders XONAR en Mutsaersstichting dwingen echter te kijken naar de inrichting van het zorglandschap. Het gaat niet meer om problemen bij individuele zorgaanbieders maar om een systeemprobleem in de jeugdzorg in de provincie Limburg. In samenspraak met gemeente Venlo is daarom overleg geïnitieerd met het verantwoordelijke ministerie, jeugddoctoriteit en VNG om samen te onderzoeken welke toekomstbestendige oplossingen er zijn.

Hoogachtend,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Risico's en risicobeheersing

Stand per 14-12-2023

In onderstaand overzicht wordt onderscheid gemaakt tussen risico's in het herstelplan, risico's in de bedrijfsvoering met een relatie naar het herstelplan en risico's in de bedrijfsvoering.

Status: **reeds opgeloste** risico's zijn **groen**. Openstaande/onderhanden risico's zijn **oranje**. Risico's zonder voortgang zijn **rood**.

#	risico	oorzaak	gevolg	beheersmaatregelen	risico beheersing	status
Risico's in herstelplan						
1	Vertraging rendabel maken Leefhuizen	Afhankelijkheid andere partijen	Bij onrendabele exploitatie verplichting tot afstoten	Leefhuizen zijn rendabel door sturing op bezetting en productiviteit medewerkers	XONAR	Opgelost 07122023
2	Operationeel herstel € 1,6 mln. wordt niet gerealiseerd	Vertraging, verkeerde inschatting potentieel, etc.	Tekort in exploitatie	Sturen op operationeel herstel	XONAR	Opgelost 07122023
3	Onvoldoende voorschotten financiële steun gemeenten	Ontoereikende verantwoording	Liquiditeitsproblemen	Sturen op sluitende verantwoording	XONAR en gemeenten	Onderhanden
Risico's bedrijfsvoering met relatie naar herstelplan						
4	Bij Mutsaers gedetacheerde medewerkers krijgen geen dienstverband en komen re-tour.	Onrendabele exploitatie bij Mutsaers	Boventallig personeel en 1,4 mln. ongedekte kosten	Sluitende afspraken met Mutsaers over voorwaarden detachering.	XONAR	Onderhanden, detachering bevestigd t/m 31-12-2024
5	Boventalligheid door verbetering van de productiviteit.	Hetzelfde werk doen met minder medewerkers	Boventallig personeel en 590k ongedekte kosten	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra transitiekosten	XONAR	Opgelost 14122023
6	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024	Onvoldoende medewerkers stappen over naar JENS	Voortzetting verliesgevende zorg. Raming max 214k	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra kosten.	XONAR	Opgelost 14122023

7	Sanctie door JENS als niet volledig wordt voldaan aan voorwaarden overdracht zorg.	XONAR kan niet voldoen aan voorwaarden ontvlechting	JENS legt contractueel overeengekomen boete op. Risico PM.	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024	XONAR	Opgelost 14122023
Risico's bedrijfsvoering						
8	Omzetverlies als aanbestedingen Crisishulp, VO&H en COA niet aan XONAR worden gegund.	Marktwerking bij aanbestedingen	Omzetverlies, boven-taligheid personeel, lagere dekking overhead, mogelijk exploitatieverlies. Risico PM	Sturen op kwalitatief goede inschrijvingen. Aanbesteding COA is intussen gegund.	XONAR	Onderhanden, periode Q1 t/m Q3 2024.
9	Discussie met toegangen over de intensiteit van de te leveren zorg en het tarief dat wordt vergoed.	Beoordeling noodzakelijke zorg	Omzetverlies, boven-taligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	Sturen op overeenstemming over noodzakelijke zorg en passende tarieven. Goedkeuring krijgen voor toegepaste zorg.	XONAR en gemeenten	Onderhanden
10	Indexatie CAO is hoger dan de indexering op basis van landelijke OVA-richtlijnen.	Landelijke loonontwikkeling	700k door onvoldoende compensatie in contractuele indexering tarieven door gemeenten.	Besparingen zoeken in begroting 2024. Risico is inmiddels een feit.	XONAR	Onderhanden
11	Niet voldoen aan Social Return verplichting 2022	Onvoldoende medewerkers uit doelgroepen	Boete 258K	Intussen is aan de verplichting voldaan. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
12	Lagere instroom nieuwe cliënten behandeling en begeleiding door minder toewijzing zorg via toegangen.	Minder verwijzingen naar XONAR	Omzetverlies, boven-taligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	90% van de zorgaanmeldingen bij combinatie Initiatief Jeugdhulp Zuid-Limburg (IJZ) waar XONAR onderaannemer is verloopt via de toegangen. Onderzoeken wat de oorzaak is van de lagere instroom.	XONAR	Nog geen voortgang
13	Bevoorschotting wijzigt van volledige betaling vooraf naar betaling in termijnen voor feitelijk geleverde zorg	Risicobeheersing door Initiatief Jeugdhulp Zuid Limburg (IJZ)	Ontoereikende liquiditeit met ingang van eind Q2 2024. Risico 2,5 mln.	Overleg met IJZ en gemeenten	XONAR en gemeenten	Onderhanden